

เงินที่นำส่งรัฐ (Levies) ปฏิบัติอย่างไร? ให้ตรงกับการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ธุรกิจมีรายการเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ ที่นำส่งรัฐ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี (คณะกรรมการกำหนดฯ) จึงจัดทำการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 21 เรื่อง เงินที่นำส่งรัฐ และจะนำมาเล่าให้ฟังล่วงหน้าเพื่อให้ธุรกิจและผู้เกี่ยวข้องเตรียมปฏิบัติในวันที่ 1 มกราคม 2559

เนื่องจากตราบานวันนี้คือ เงินที่นำส่งรัฐ บทความนี้จึงขอชี้แจงว่า เงินที่นำส่งรัฐ คือ การสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่รัฐบาลจัดเก็บจากกิจการตามกฎระเบียบ (เช่น กฎหมาย และ/หรือ ระเบียบต่าง ๆ) นอกจาก การสูญเสียนั้น 1) มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่นกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ เช่น ภาษีเงินได้ ตาม TAS 12 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายที่นายจ้างบางรายจ่ายแทนลูกจ้าง ‘พิเศษ’ เช่น ผู้บริหาร คือ ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงานตาม TAS 19 เป็นต้น 2) เบี้ยปรับหรือบทลงโทษจากการละเมิดกฎระเบียบ 3) การจ่ายเงินที่นำส่งรัฐที่กิจการจ่ายให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือบริการภายใต้ข้อตกลงตามสัญญากับรัฐบาล เช่น ค่าน้ำประปา

ท่านผู้อ่านอาจสงสัยว่า เวลาเปิด Dictionary แปลว่า ภาษี ทำไมคณะกรรมการกำหนดฯ ต้องแปลว่า เงินที่นำส่งรัฐ ภาษีอาจครอบคลุมรายการบางส่วน เช่น ภาษีโรงเรือน ภาษีสรรพสามิต แต่ธุรกิจบางประเภท เช่น ธนาคารมีระเบียบว่า ธปท. เรียกเก็บเงินนำส่งจากสถาบันการเงินร้อยละ 0.46 ต่อปี ของยอดเงินฝาก และเงินกู้ยืมที่สถาบันการเงินรับจากประชาชนที่เป็นสกุลเงินบาท ตามพระราชกำหนดปรับปรุงการบริหารหนี้เงินกู้ที่กระทรวงการคลังกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2555 นอกจากนี้ ยังรวมถึงค่าภาคหลวงที่เรียกเก็บตามการขุดแร่ ฯลฯ เงินสมทบให้คปภ. เป็นต้น

รัฐในที่นี้หมายถึง หน่วยงานรัฐบาลสากล รัฐบาลกลาง รัฐบาลประจำรัฐ รัฐบาลจังหวัด เทศบาล หรือหน่วยงานที่อยู่ในกำกับของรัฐ เป็นต้น จึงทำให้ต้องพิจารณารายการเกี่ยวกับ TAS 20 การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลความช่วยเหลือจากรัฐบาล ในกรณีที่ต้องส่งคืนเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และ TAS 24 การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งผ่อนคลายเป็นข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลหากบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นหน่วยงานภาครัฐ

ประเด็นปัญหาที่การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดคือ เหตุการณ์ที่เป็นภาระผูกพัน (Obligating event) ที่ทำให้ต้องรับรู้รายการเงินที่นำส่งรัฐคือ กิจกรรมตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ทำให้ต้องจ่ายเงินที่นำส่งรัฐ บางครั้งกิจกรรมนั้นอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับเรื่องประมาณการหนี้สินตาม TAS 37 จนผู้ปฏิบัติไม่แน่ใจว่า ต้องปฏิบัติตาม TAS 37

หรือ TFRIC 21 ความแตกต่างที่สำคัญคือ TFRIC 21 ให้อธิบายปฏิบัติเมื่อเหตุการณ์ที่เป็นภาวะผูกพันเกิดขึ้น ขณะที่ TAS 37 ปฏิบัติเมื่อหลักการรับรู้ประมาณการหนี้สิน คือ โอกาสการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือความสามารถวัดมูลค่าภาวะผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นมีความไม่แน่นอน แต่กิจการสามารถประมาณโอกาสหรือความสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถืออยู่ TFRIC 21 จึงเน้นการปฏิบัติตามหลักของกฎหมาย ระเบียบหรือข้อกำหนดเป็นสำคัญ และแตกต่างจาก TAS 37

นอกจากนี้ การรับรู้รายการเงินที่นำส่งรัฐว่า รับรู้ตลอดช่วงเวลาหรือรับรู้ ณ จุดหนึ่งของเวลา การวัดมูลค่า เช่น การจ่ายตามเกณฑ์ขั้นต่ำ (Threshold) หรือตามยอดเงินที่นำส่งรัฐปีก่อน TFRIC 21 ให้อธิบายหลักการสำคัญคือ การปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อกำหนดของเงินที่นำส่งรัฐที่กำหนดให้ปฏิบัติ รวมถึงให้อธิบายหลักการนี้กับงบการเงินระหว่างกาลตาม TAS 34 ด้วย จึงอาจแตกต่างจากการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะต้องคำนวณแบบประมาณการยอดภาษีของปี

ท่านผู้อ่านที่สนใจสามารถติดตาม TFRIC 21 นี้ได้จากเอกสารสัมมนาของสภาวิชาชีพบัญชีฯ วันที่ 14 กรกฎาคม 2558 และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ที่ www.fap.or.th และหากท่านมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ TFRIC 21 นี้โปรดแจ้งให้สภาวิชาชีพบัญชีฯ ทราบเพื่อดำเนินการจัดทำ TFRIC 21 ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติในประเทศไทยต่อไป

*****